

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.038/2018/4.szám

A Szegedi Ítéltábla a Hevesi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Hevesi Márta ügyvéd) által képviselt **felperes neve, felperes székhelye** szám alatti székhelyű felperes által – a Dr. Izsák Péter ügyvéd által képviselt **alperes neve, alperes lakcíme** szám alatti állandó lakos alperes ellen vezetői felelősség megállapítása iránti perében a Szegedi Törvényszék 2017. december 11. napján kelt 7.P.21.352/2016/42. sorszámú ítélete ellen a felperes által 43. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 100.000,- (Egyszázezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

Az ítéltábla az alábbi tényállást állapította meg.

Az alperes 1994. november 29. napjától a **adós neve** Zrt. (továbbiakban: adós) felszámolási eljárásának elrendeléséig önálló képviseleti joggal rendelkező vezérigazgatója volt.

Az adós 2006. május 2-i mérlegadatai szerint 2005. év végi forgóeszköz állományának értéke 4.405.261.000,- Ft, míg a rövid lejáratú kötelezettségeinek összege 4.259.054.000,- Ft volt, 2005. évben nyereséges gazdálkodást folytatott.

Az adós két nagy hitelező pénzüintézzel állt folyamatosan kapcsolatban: a **pénzüintézet 1. neve**.-vel és a **pénzüintézet 2. neve**.-vel, melyek folyamatosan forgóeszköz hitelt tartottak rendelkezésére, melyet árbevétel engedményezéssel és óvadéki szerződésekkel biztosítottak. Emellett ezen két hitelintézet rendszeresen bankgaranciákat bocsátott ki az adós kivitelezési tevékenységének biztosítékeként.

A felperes 2006. évben került üzleti kapcsolatba az adóssal, a részére villamossági termékeket értékesített.

A felperes 2006. július 13. és 2006. október 24. között 6.371.667,- Ft összegben állított ki számlákat az adós részére értékesített termékekről. A felperes 2006. szeptember 29. napján felszólította az adóst 3.439.088,- Ft összegű fennálló tartozása megfizetésére.

A **pénzüintézet 2. neve**. 2006. augusztus 22. napján elvégezte az adós kockázatelemzését. Ennek során megállapította, hogy az adósnál 2006. augusztus 30. napján a likvid eszköz értéke 2.720.000.267,- Ft, a rövidlejáratú kötelezettségek összege 3.974.000.095,- Ft-ot tett ki, melynek ellenére az adós hitelezését nem szüntette meg (26.).

A **pénzintézet 1. neve**. 2006. december 28. napján az adós számlájára beérkező árbevételt nem hiteltörlesztésre használta fel, hanem azt visszafordította az elszámolási számlára. 2007. január 25. napján több mint 100 millió Ft-ot fordított vissza. A **pénzintézet 2. neve**. 2006. december 27-én 100 millió Ft-os nagyságrendet írt jóvá az adós elszámolási számláján.

A 2006. december 31-i mérlegfordulónapra készült mérleg szerint az adós forgóeszközének értékét (3.000.156.000,- Ft, ebből 11.130.000,- Ft pénzeszköz) már meghaladták rövid lejáratú kötelezettségeit (3.259.408.000,- Ft) és veszteséges gazdálkodást folytatott.

Az adós megrendelője, a **A... Kft.** 2007. január 29. napján 239 millió Ft összegű jóteljesítési bankgaranciát hívott le az adós bankszámlájáról, melyet a bank 2007. február 5. napján elutalt. 2007. február 21. napjától mind az **pénzintézet 2. neve Zrt.**, mind a **pénzintézet 1. neve**. adóssal szembeni valamennyi követelését esedékessé tette. Ezt követően az adós tevékenységét beszüntette, építkezéseiről levonult.

Az adóssal szemben a felszámolási eljárás elrendelésére irányuló kérelem benyújtására 2007. február 7. napján került sor. A felszámolási ügyben eljáró Csongrád Megyei Bíróság 10.Fpk.06-07-000102/11. számú 2007. április 12. napján jogerőre emelkedett végzésével állapította meg az adós fizetéseképtelenségét és rendelte el a felszámolási eljárás főeljárásként történő lefolytatását. Az adós felszámolásának kezdő időpontja 2007. május 3. napja.

A felperes az adós elleni felszámolási eljárásban hitelező volt, hitelezői igényét a felszámoló 2007. július 23. napján kelt levelében igazolta vissza, mely szerint 6.336.280,- Ft tőkekövetelést a felszámolási eljárást is szabályozó 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 57. § (1) bekezdés f) pontjába, míg további 63.363,- Ft összegű regisztrációs díjat ugyanezen kategóriába soroltan vett nyilvántartásba. A felszámoló 40 napos határidőn belül érkezettként 3.959.017.104,- Ft, azon túli, de egy éven belül érkezettként 166.332.045,- Ft összegben vett nyilvántartásba hitelezői igényt.

A Szegedi Törvényszék 2016. május 11. napján kelt és 2016. június 29. napján jogerőre emelkedett 2.Fpk.06-07-000102/556. sorszámú végzésével nyilvánította befejezetté az adós elleni felszámolási eljárást, elrendelte az adós megszüntetését és cégjegyzékből való törlését. Az adós cégjegyzékből történő törlésére 2016. augusztus 29-i hatállyal került sor.

A felperes 2016. június 7. napján előterjesztett keresetében kérte a bíróságot állapítsa meg, hogy az alperes, mint az adós vezető tisztségviselője a felszámolás kezdő időpontját megelőző 3 évben a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal a társaság vagyona csökkent, vagy kötelezze az alperest kártérítés címén 600.000,- Ft, valamint ezen összegből meghatározott részösszegek után a kifizetésig járó késedelmi kamat megfizetésére. Az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének kezdő időpontját 2005. december 31. napjában jelölte meg azzal az indokkal, hogy a banki kockázatelemzés szerint a forgóeszközök értéke ebben az időpontban 4.093.386.000,- Ft volt, a rövidlejáratú kötelezettségeké pedig 4.273.027.000,- Ft, utóbbiak tehát 179.641.000,- Ft-tal meghaladták a forgóeszközök értékét. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének megállapítása az eljárás során rendelkezésre álló adatokból történhet. A banki elemzésből megállapíthatóan az adós éves beszámolójában a forgóeszközök között szereplő kapcsolt vállalkozással szembeni követelés átsorolásra került a befektetett eszközök közé, ami 356.402.000,- Ft eltérést eredményezett, emellett a befektetett eszközök között szereplő immateriális javak a saját tőke között szerepelnek, míg a visszavásárolt tulajdonosi részesedés a banki elemzésben egyik oldalon sem jelenik meg.

Az alperes vezetésével a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után továbbfolytatta az adós gazdálkodását, hét olyan szerződést kötött, melyben a kivitelezésért járó vállalkozási díjat alulvállalta, ezzel tovább növelte az adós veszteségét. A hitelintézetekkel kötött finanszírozási kölcsönszerződések előnytelen kikötéseket tartalmaztak, amikor az egyébként is alulvállalt

árbevételt a hitelezőkre engedményezte, ezzel likvid pénzeszközeit tartósan lekötötte, amelyekből előre láthatta, hogy tartozásait az esedékességgel az adós nem tudja kiegyenlíteni. A vagyonsökkenés összegét 857.253.000,- Ft-ban jelölte meg.

Kártérítés iránti követelését a Ptk. 339. §-ra, valamint a Gt. 30. és 50. § (1), (2) bekezdésére alapította. Utóbbi arra tekintettel, hogy az alperes korlátolt tagi felelősségével, illetve az adós elkülönült személyiségével a hátrányára visszaélt, a felperesi vagyronról sajátjaként rendelkezett, azt saját vagy más személyek javára úgy csökkentette, hogy tudta, illetve kellő gondosság tanúsítása esetén tudnia kellett, hogy ezáltal az adós a kötelezettségeit nem lesz képes teljesíteni. A sajátjaként rendelkezés körében előadta, a vételár teljes kiegyenlítéséig – a tulajdonjog fenntartásos ügylet miatt – a termékeket jogszerűen nem értékesíthette, illetve nem építhette be.

Az alperes érdemi ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését kérte arra hivatkozással, hogy a keresetlevél benyújtásakor a felszámolási eljárás már befejeződött, és a Cstv. 33/A. §-a szerinti per kizárólag a felszámolási eljárás alatt indítható meg. Érdemben is kérte a kereset elutasítását. Vitatta a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének tényét és annak kezdő időpontját is. Utalt arra, hogy a büntetőeljárás során azt pontosan nem lehetett megállapítani, illetve az nem előzte meg a fizetéseképtelenség bekövetkeztének időpontját. Az eljárás során három könyvszakértő került kirendelésre és véleményük alapján nem volt megállapítható, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet a felszámolási eljárás megindítása iránti kérelem benyújtása előtt egyáltalán bekövetkezett-e. Mindebből következően a vezető tisztségviselő felelősségének lényeges tényállási eleme nem valósult meg, ezért a Cstv. 33/A. §-a, a Gt. 30. és 50. §-a alapján sem vethető fel felelőssége. A büntetőeljárásban beszerzett szakértői vélemények a hitelezői érdekeket sértő gazdálkodást sem állapítottak meg, emellett az igazgatóság vezetőjeként tevékenykedett, felelőssége nem lehet egyéni, egyediesített. Az adós gazdálkodását meghatározó döntéseket az igazgatótanács hozta, melyet a közgyűlés jóváhagyott. A Gt. 50. §-ára alapított kártérítési követelés azért sem megalapozott, mert az akkor következik be, ha a részvényes a hitelezők rovására él vissza a társaság elkülönített jogi személyiségével, ami nem áll fenn jelen esetben, ugyanígy a részvénytársaság tagjaként a részvénytársaság saját vagyonával sem rendelkezett. Utalt arra is, 2006. évben az értékvesztés elszámolása nélkül az adós pozitív eredménnyel zárta volna az évet és nem lett volna veszteséges. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem következett be, ezt alátámasztják a szakértői vélemények. A bankgarancia lehívását követően lényegében azonnal fizetéseképtelenségi állapot jött létre.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította.

Döntésében utalva a Cstv. 33/A. § törvényi tényállási elemeire kiemelte, elsőként a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját kell meghatározni, mely történhet mérleganalízissel, azonban annak megítélésakor a Pp. 206. § (1) bekezdése alapján nyomatékosan vette figyelembe a büntetőeljárás során keletkezett és a per anyagává tett könyvszakértői véleményeket. **szakértő 1. neve** szakvéleménye alapján nem hagyható figyelmen kívül az a nyilatkozata, hogy az adós könyvelési anyaga nem volt teljes körű, ugyanakkor a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet meghatározásával nem foglalkozott. **szakértő 2. neve** szakértő akként foglalt állást, hogy az adós a fizetőképessége megtartásához folyamatosan rendelkezett folyószámla hitellel, éven belüli rövid lejáratú hitellel, míg **szakértő 3. neve** kifejezetten akként nyilatkozott, hogy a bankkivonatokról és a pénzügyi magatartásból az következik, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem is következett be az adósnál, csak a fizetéseképtelenség állapota. **szakértő 2. neve** és **szakértő 3. neve** szakvéleményére figyelemmel nem állapítható meg, hogy az adós gazdálkodásában a fizetéseképtelenséget megelőzően bekövetkezett a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, melyből következően a Cstv. 33/A. §-ára

alapított kereset szerinti és felelősséget megalapozó tényállás nem nyert bizonyítást, ezért a továbbiakban nem volt vizsgálható a vezetői tisztségviselői magatartás sem.

A Gt. 30. § (3) bekezdésére alapított kártérítés alaptalan, mert az adós gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenségével fenyegető helyzetének bekövetkezte nem nyert bizonyítást, ezért az alperes kártérítő felelőssége sem vethető fel. A Gt. 50. § (1) és (2) bekezdésére alapított felelősség azért nem foghat helyt, mert még tényállási szinten sem történt arra hivatkozás, hogy az alperes, mint részvényes milyen magatartással élt vissza a korlátozott felelősségével, illetve tévesen került értelmezésre a (2) bekezdés, mert az alperesnek saját társasága, az adós vagyonával kellett volna sajátjaként rendelkeznie ahhoz, hogy ez a felelősségi alakzat megállapítható legyen, azonban ez nem következett be.

Az elsőfokú bíróság ítélete elleni fellebbezésében a felperes az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását kérte, másodlagosan a megállapított perköltség összegét annak 25 %-ában, legfeljebb 50 %-ában történő mérséklését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan és jogszabálysértő.

Téves, megalapozatlan és iratellenes, hogy nem állapítható meg az adós fizetéseképtelenségét megelőző fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte. Utalt a Cstv. 27. § (2) bekezdése és a 33/A. § (1) bekezdése fogalmi közötti különbségre, arra, hogy a fizetéseképtelenség és a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem azonosak.

A fenyegető fizetéseképtelenség az adós esetében megvalósult, mert tartozását az esedékességkor nem volt képes kiegyenlíteni, ahhoz nem rendelkezett megfelelő pénzeszközzel, hitellel, vele nem állapodott meg a teljesítés más módjában, illetőleg a teljesítési határidő módosításában. Ezért irreleváns, hogy az adós egyéb vagyona fedezetet nyújtott volna a tartozások kiegyenlítésére vagy sem. A tartozás esedékességkor történő kielégítésének képessége likvid pénzeszközök meglétét feltételezi, nem elegendő, hogy az adós vagyona készpénzzé konvertálása esetén egyébként fedezetet nyújtana a tartozások kiegyenlítésére. 2006. szeptember 29-én szólította fel az adóst az akkor fennállt tartozásai megfizetésére, annak az adós maradéktalanul nem tett eleget, ekként a fizetéseképtelenség bekövetkezte ezen időpontokban tény.

Az adós 2005. és 2006. évi beszámolóiból megállapíthatóan a 2005. évet 63.312.000,- Ft mérleg szerinti eredménnyel, a 2006. évet – 429.404.000,- Ft eredménnyel (veszteséggel) zárta. A 2006. évi mérlegadatok jól tükrözik, már veszteséges gazdálkodást folytatott, illetve figyelemmel a rendelkezésre álló pénzeszközök, illetve kötelezettségek arányára, tartozásának az esedékességkor történő megfizetésére, hitelezőinek kielégítésére nem volt képes, mert nem rendelkezett elegendő likvid pénzeszközzel, ezért folyamatosan fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, amely elvezetett felszámolási eljárásának elrendeléséhez.

Az elsőfokú eljárásban bizonyítási indítványokat terjesztett elő (kérte a **pénzügyintézet 1. neve**., az **pénzügyintézet 3. neve** a NAV Adó- és Vámigazgatósága, a 2004. és 2005. években kötött vállalkozási szerződések kivitelezési munkáinak megrendelőinek megkeresését), melyhez képest az elsőfokú bíróság 2017. február 27. napján arról tájékoztatta, hogy a kiegészített és egymással összevetett szakértői vélemények nem adnak kellő bizonyítékot arra, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet mikor következett be, mert azok alapján arra nem lehet következtetést levonni. Ennek alapján elsődlegesen kérelmezte, a büntetőeljárás során eljáró három szakértőt az elsőfokú bíróság keresse meg és nyilatkoztassa, hogy az általuk birtokolt adatok alapján határozzák meg az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete bekövetkeztének időpontját. Ugyanezen a tárgyaláson ezt követően a bíróság arról tájékoztatta, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megítélése speciális szakértelmet, szakértői bizonyítást igényel, ezért indokolt a büntetőeljárásban már kirendelt három szakértő jelen ügyben történő kirendelése, ellentmondó álláspontjaik ütköztetése és azok tisztázása céljából együttes meghallgatásuk. Ezt követően 2017. március 14-i nyilatkozatában

előadta, az adós az **pénzintézet 3. neve.**-hez, a **pénzintézet 1. neve.**-hez az általuk nyújtott hitelek kapcsán pénzügyi kimutatásokat, közbenső beszámolókat nyújtott be, melyekből a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontja megállapítható. Ezért kérte, a bíróság keresse meg ezen pénzintézeteket az adós által igényelt hitelek kapcsán benyújtott valamennyi pénzügyi kimutatás beszerzésére, melyek eredményének függvényének vállalta a szakértői díj előlegezését. A pénzintézetek által megküldött iratok tanulmányozását követően 2017. november 27. napján kelt nyilatkozatában előadta, a **pénzintézet 1. neve.** által megküldött adatokból megállapíthatóan a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontja 2005. december 31. napja. Utalt arra is, 2017. december 11. napján kelt nyilatkozatában előadta, a **pénzintézet 1. neve.** elemzése a 2005. évi mérleghez képest eltéréseket tartalmaz. Ezek alapján 2014. december 11. napján indítványozta a **pénzintézet 1. neve** megkeresését az átsorolások indokának megadása érdekében. Az elsőfokú bíróság azonban ezt figyelmen kívül hagyva, a szakértői bizonyítást mellőzve ugyanezen a napon keresetét elutasította.

Az elsőfokú bíróság az eljárás során arról tájékoztatta a feleket, hogy a három szakértői vélemény alapján a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetre nem lehet következtetést levonni, így arra sem, hogy az nem következett be, ítéletében mégis következtetést vont le arra. Az elsőfokú bíróság erre a következtetésre az ellentmondások feloldása nélkül jutott, mert a három szakértői véleményből kettő rögzítette, hogy nem állapítható meg az adós fizetéseképtelenségét megelőzően bekövetkező fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete.

A szakértői bizonyítás szükségességének elbírálása a bíróság joga, azonban ha azt állapítja meg, hogy a per eldöntése szakértő bevezetését igényli, azt haladéktalanul köteles a felek tudomására hozni (Pp. 177. § (1) bekezdés, BH1997.8.635.). Tekintettel arra, hogy a 2017. február 27-i tájékoztatás szerint a lényegi és elsődleges kérdés annak bizonyítása, hogy az adósnál mikor következett be a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, ezért önmagának ellentmondva jogszabálysértően mellőzte a korábban általános szükségesnek ítélt szakértői bizonyítást, így jogszerűtlen következtetésre jutott. Egyebekben utalt arra, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet a **pénzintézet 1. neve** adataiból szakértői bizonyítást mellőzve is megállapítható.

A bíróság kötelezte 406.240,- Ft perköltség megfizetésére, melynek összegét a fél és jogi képviselője között létrejött megbízási szerződésben foglalt összegben állapította meg, mert megítélése szerint a kifejtett tényleges ügyvédi tevékenységhez és a közvetetten érvényesíthető adósi vagyonsökkenés összegéhez mérten nem volt aránytalanul eltúlzott.

Az általa fizetendő perköltség összegét lényegesen eltúlzottnak ítélte, figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelt 2. § (1) bekezdésére is. Az ügyvédi tevékenység ténylegesen legfeljebb 7 munkaórát jelenthetett, amely az elsőfokú bíróság által megállapított összeg figyelembe vételével 58.034,- Ft/óra, amely a kifejtett tevékenységhez képest eltúlzott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A felperes 2017. december 11-i nyilatkozatával kapcsolatban előadta, abban a 2005. december 31-i éves beszámolót, melyet a felügyelő bizottság, a közgyűlés, a könyvvizsgáló auditált, ellenőrzött és jóváhagyott, kétségbe vonja egy nem hivatalos, nem a számviteli szabályok szerinti banki belső használatra készült és az adóssal soha nem közölt számsor alapján.

Alaptalanul állítja a felperes, hogy tulajdonjogának fenntartásával értékesítette az árukat, mert az adóssal nem volt semmilyen megállapodás, így a tulajdonjog fenntartásra sem születhetett elfogadó nyilatkozat. Felperes bizonyítást sem ajánlott fel arra, hogy az általa az adósnak eladott termékek elidegenítésre kerültek, mert a felszámolás kezdetén az adós jelentős raktárkészlettel rendelkezett, melyben az egyforma áruk egymástól nem voltak elkülönítve aszerint, hogy az azok kitől származnak. Így a felperesre hárult annak bizonyítása, hogy az adós raktárában a felszámoláskor meglévő áruféleségek nem azonosak az általa szállított árukkal.

A fenyegető fizetéseképtelenséggel kapcsolatban előadta, 2007. február 20-ig, amíg a bankok a bankgaranciát nem vonták vissza, az adós az elsőfokú bíróság által indokoltan és megállapítottan nem volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben, melyet a büntető eljárásban kirendelt szakértők véleménye alátámaszt. **szakértő 1. neve** nem foglalkozott a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet meghatározásával, míg a másik két szakértő egybehangzóan úgy foglalt állást, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem áll fent, csak a fizetéseképtelenség következett be. Erre mutat az is, hogy az adós 2007. év elején 4.000.000.000,- Ft-ot meghaladó szerződésállománnyal rendelkezett és bőven volt annyi várható pénzeszköze, amellyel adósságait rendezni tudta volna.

Az engedményezési megállapodások biztosítéki rendszerként működtek, nem befolyásolták az adós likviditását, melyet alátámaszt **szakértő 3. neve** szakvéleményének 10. oldala.

Megjegyezte, a felszámolás kezdő napját követően összeállított, így a 2008. május 31-i beszámolóért nem ő és nem is az adós, hanem a felszámoló felel.

Előadta, hogy a felszámolási tevékenység idejére semmilyen ráhatása nem volt.

A büntetőeljárás során megtörtént a szakértői álláspontok ütköztetése, melyek végkicsengése nem ellentmondásos.

A perköltségre vonatkozó fellebbezés is alaptalan. Csatolta a felperes 2010. szeptember 2. napján kelt és 2015. szeptember 10. napján kelt felszólító levelének másolatát, amelyben az szerepel, a felmerülő ügyvédi költség kb. 400.000,- Ft munkadíj, mely szinte megegyezik az elsőfokú bíróság által megítélt részéről megbízási szerződéssel és számlával igazolt 406.240,- Ft perköltséggel. Előadta, jogi képviselője által kifejtett ügyvédi tevékenység nemcsak az iratok szerkesztéséből és tárgyalás ellátásából állt, ami nemcsak 7 munkaórát jelentett. Egyébként bonyolult ügyben akár 58.034,- Ft/óra ügyvédi munkadíj felszámítása sem lenne eltúlzott. Munkájához hozzátartozott a terjedelmes felperesi beadványok elolvasása és értelmezése is.

A fellebbezés **nem alapos.**

A felperes tárgyi keresethalmazatban előterjesztett keresetlevelében több kereseti kérelmet terjesztett elő az alperessel szemben: egyrészt kérte az alperes vezetői felelősségének megállapítását a Cstv. 33/A. §-a alapján, másrészt kártérítés megfizetésére való kötelezését a Gt. 30. §-a, a Ptk. 339. §-a szerint, és a Gt. 50. § (1) és (2) bekezdésére is hivatkozott.

Ha a jogi személy tagja, vezető tisztségviselője a jogi személy tevékenységi körében jár el, és ilyenkor a jogi személlyel szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyban álló harmadik személynek érdeksérelmet okoz, a polgárjogi felelősség jogkövetkezményei általában a jogi személlyel szemben alkalmazhatók.

Más a helyzet akkor, ha a külön jogszabály szankciós jelleggel átviszi a felelősséget a tagra, vezető tisztségviselőre. Ebben az esetben a tag, vezető tisztségviselő a deliktuális kárfelelősség feltételei szerint felel a felróható magatartással okozati összefüggésben keletkező vagyoni hátrányért. A tag, és vezető tisztségviselő felelőssége azonban össze nem vonható, az egymástól elkülönül, ezért külön vizsgálendő.

Elsőként ezért az ítéletábra az alperes, mint vezető tisztségviselő károkozó magatartásért való felelősségét vizsgálta.

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 30. § (2) bekezdése szerint a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a gazdasági társaság fizetéseképtelenségével fenyegető helyzet

bekövetkeztét követően a vezető tisztségviselők ügyvezetési feladataikat a társaság hitelezői érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni. Külön törvény e követelmény felróható megszegése esetére – ha a gazdasági társaság fizetéseképtelenné vált- előírhatja a vezető tisztségviselő hitelezőkkel szembeni helytállási kötelezettségét.

A Gt. hivatkozott 30. § (3) bekezdése továbbfejlesztette a vezető tisztségviselőre irányuló korábbi felelősségi szabályokat és a korlátolt felelősség speciális áttörésével a jogszerűtlen gazdálkodásért való felelősség (wrongful trading) intézményét honosította meg annak érdekében, hogy a társaság ügyvezetését csődközelben visszatartsa a hitelezői érdekeket sértő magatartásoktól. A hitelezővédelmi tényállás beiktatását az indokolta, hogy a felelősen gazdálkodó üzletembertől elvárható, hogy az irányítása alatt álló céget a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezése esetén úgy működtesse tovább, hogy a hitelezők esélyét követeléseik behajtására ne veszélyeztesse. Ilyen esetben az ügyvezetőnek – ha nem kezdeményezi a csődeljárást, illetve a felszámolási eljárást – minden intézkedésével arra kell törekednie, hogy a hitelező követelésükhöz hozzájussanak.

A fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkezése esetén az ügyvezető marasztalásának lehetőségét az adós felszámolási eljárás során történő megszűnésekor a 2006. július 1. napján hatályba lépett 2006. évi VI. törvény iktatta be – mint külön törvénybe - a Cstv. rendelkezései közé akként, hogy az igényérvényesítés két lépcsőben történhet, először megállapítási kereset (Cstv. 33/A. §), majd annak eredményessége után külön marasztalási kereset előterjesztésével. A 2006. évi VI. törvényhez fűzött miniszeri indokolás hangsúlyozta a vezető (polgár jogi) kártérítési felelősség speciális jellegét. Ez egyrészt ez igényérvényesítésnek a törvényben szabályozott általánostól eltérő módjában nyilvánul meg és abban, hogy megállapítási perben kell tisztázni a felelősség megállapításához szükséges tényállást, mind a jogalap, mind az összecszerűség tekintetében, ami a hitelezői érdeket sértő vezetői magatartással okozati összefüggésben a társaság vagyonában bekövetkezett csökkenés mértékét jelenti. A vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása alapján a végleges marasztalásra csak akkor kerülhet sor, ha fedezet hiányában az adós vagyonából valóban nem történik meg a hitelezői igények kielégítése. A vezető tisztségviselőkkel szemben tehát csak a felszámolási eljárás befejezése után lehet marasztalási igényt érvényesíteni (1/2003. PJE III/b.). Mindebből következően a Gt. 30. § (3) bekezdése, és a Cstv. 33/A. §-a nem egymástól elkülönült felelősségi szabályt tartalmaz, hanem az adós gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselőjének felelőssége az adós megszűnése esetén e két szakasz együttes rendelkezései alapján vizsgálható. Ez pedig azt is jelenti, hogy a Gt. 30. § (3) bekezdésére alapítva marasztalási kereset sem terjeszthető elő, hanem a Gt. 30. § (3) bekezdés és Cstv. 33/A. §-a alapján megállapítási per indítható.

Az ettől elkülönülő Gt. 30. § (2) bekezdése szerint pedig kártérítési igényt kizárólag az adós gazdálkodó szervezet terjeszthet elő a vezető tisztségviselővel szemben. Jelen esetben a pert a hitelező kezdeményezte, ezért erre a szakaszra igényt nem alapíthat.

A Cstv. felperes által hivatkozott 33/A. §-ának rendelkezései a hatályba lépést követően többször módosításra kerültek. Perbeli esetben a kereset elbírálására az adós gazdálkodó szervezettel szembeni felszámolási eljárás lefolytatása iránti kérelem előterjesztésekor (2007.02.07. napján) hatályos Cstv. 33/A. § rendelkezéseit kell alkalmazni, mely az első időállapot szerinti szövegezésű.

A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint a hitelező vagy a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól 6. § (1) bekezdés annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látták el (ide értve a környezeti terhek rendezését is) és ezáltal a társasági vagyon a keresetben meghatározott mértékben csökkent. A fizetéseképtelenséggel

fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket. Ha többen közösen okoztak kárt, felelősségük egyetemleges. A (2) bekezdés szerint pedig mentesül a felelősség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek csökkentése érdekében. Amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem tett eleget az adós éves beszámolója (összevont konszolidált éves beszámolója) külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének a hitelezői érdekek sérelmére vélelmezni kell.

Az elsőfokú eljárásban sem volt vitatott, hogy a felperes az adós felszámolási eljárásában hitelező volt (Cstv. 3. § (1) bekezdés cd) pont), ezért a Cstv. 33/A. §-a szerinti kereset előterjesztésére jogosult volt. Az is megállapítható, hogy a 2016. június 7. napján előterjesztett kereset határidőben a felszámolási eljárás alatt érkezett az elsőfokú bírósághoz, mert a felszámolási eljárás az adós cégjegyzékből való törlése napján, 2016. augusztus 29-én fejeződött be. Ezért a felperes vezetői felelősség megállapítására vonatkozó kereseti kérelme érdemben vizsgálható volt.

A Cstv. 33/A. §-a a kártérítési tényállásának alapjául a hitelezői érdekekkel ellentétes vezetői tevékenység (jogellenes magatartás) és a vezető fenti magatartásával, kötelezettségszegésével okozati összefüggésben keletkezett vagyoni károsodás (vagyonhiány) szolgál.

A Cstv. 33/A. §-ban foglaltak szerint annak megítélése, hogy a vezetői tevékenység a hitelezői érdekekkel ellentétes volt-e, milyen mértékű vagyoncsökkenés hozható összefüggésbe a tevékenységgel, a társaság vagyoni helyzetének, a gazdálkodásának átfogó elemzését igénylő, bonyolult gazdasági szakkérdés. Az ilyen típusú perben ezért általában könyvszakértői bizonyításnak kell tisztáznia a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontját és azt, hogy azt követően milyen gazdasági események történtek, milyen vezetői magatartás felel meg a hitelezői érdekek védelmének, továbbá mekkora a jogellenes vezetői magatartással okozott vagyoncsökkenés pontos mértéke.

A Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte a perben a bizonyítás a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját, a hitelezői érdekekkel ellentétes alperesi vezetői magatartás, és ezzel okozati összefüggésben bekövetkezett vagyoncsökkenés mértékét illetően.

Elsődlegesen tehát a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontját kellett vizsgálni.

Ahogy az ítélet tábla már korábbi döntéseiben is (Gfv.III.30.173/2015/3.) rámutatott, a fenyegető fizetéseképtelenség nem azonos a Cstv. 27. § (2) bekezdésében szabályozott fizetéseképtelenséggel. Ez utóbbi pénzforgalmi szemléleten alapul, ha az ott szabályozott bármely feltétel megvalósul, akkor az adós függetlenül fizetési szándékától, képességétől, tényleges vagyonától, fizetéseképtelennek minősül, ellene felszámolási eljárás indítható. Fenyegető fizetéseképtelenség esetén nem az a döntő, hogy van-e az adós olyan tartozása, amely a Cstv. 27. § (2) bekezdése szerint – arra irányuló kérelem esetén – fizetéseképtelennek minősül, hanem lényeges az, hogy az adós a tartozását esedékességgel képes-e megfizetni. Ha igen, de egyéb – pl. gazdasági – okból nem akarja a kötelezettség kiegyenlítését, a fenyegető fizetéseképtelenség még nem áll fenn, ebben az esetben azonban ellene felszámolási eljárás kezdeményezhető. Ha azonban a tartozás megfizetésére az esedékességgel azért nem képes, mert nincs elegendő pénzeszköze, akkor bekövetkezik a fenyegető fizetéseképtelenség. Ha ezt a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták vagy ésszerűen előre láthatták, ettől az időponttól kezdve a Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint – a felszámolás megindításától, mint feltételtől függően – beáll felelősségük a hitelezőkkel szemben. A tartozás esedékességgel történő kielégítésének képessége likvid pénzeszköz meglétét feltételezi, vagyis nem elegendő, ha az adós teljes vagyona – készpénzzé konvertálása (váltása) esetén – egyébként

fedezetet nyújtana a tartozások kielégítésére. A hangsúly tehát az esedékességkor történő kielégítésen van, az adós képviselőinek folyamatosan figyelemmel kell követniük a cég esedékes, lejárt tartozásait (cash flow kimutatását). A vezető döntési szabadsága kiterjed arra, hogy a lejárt tartozásokat milyen sorrendben elégíti ki, nincs olyan jogszabályi előírás, amely meghatározná, hogy a még fizetéseképtelennek nem nyilvánított adósnak tartozásai rendezése során milyen sorrendet kell követnie (BDT. 2013/3/47., IH.2013.1/3. számú döntés).

A kifejtettek szerint tehát lényeges kérdés volt a perben a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének pontos időpontja, mert ettől az időponttól kifejtett ügyvezetői magatartás szolgálhat alapul a Cstv. 33/A. §-ban szabályzott felelősség megállapítására.

Az elsőfokú bíróság ítéletében azt állapította meg a rendelkezésre álló peradatokból, hogy az adósnál fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem, hanem a Cstv. 27. § (2) bekezdése szerinti fizetéseképtelenség következett be. A felperes az elsőfokú eljárásban és fellebbezésében is állította, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2005. december 31. napján bekövetkezett.

Mint az fentebb már kifejtésre került, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet kezdő időpontja általában szakkérdés, arra azonban adott esetben az adós mérlegadataiból, és egyéb gazdálkodására vonatkozó adatokból is levonható következtetés.

Az elsőfokú eljárásban rendelkezésre álltak az adós 2005. és 2006. évi mérlegadatai. Az adós a 2005. december 31. napjára – 2006. május 2. napján - készített mérlegadataiból megállapíthatóan a mérleg fordulónapon 4.405.261.000,- Ft összegű forgóeszközzel rendelkezett, amelyből 1.253.000,- Ft volt a pénzeszköz, míg rövidelejáratú kötelezettségeinek összege 4.259.054.000,- Ft volt. A mérlegadatokból az is megállapítható, hogy ebben az évben az adós nyereséges gazdálkodást folytatott. Ezek a mérlegadatok a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet fennálltát önmagukban nem támasztják alá.

A 2006. december 31. mérlegfordulónapra készített adatok szerint azonban már az adós forgóeszközeit (3.300.156.000,- Ft, ezen belül 11.130.000,- Ft készpénzt) jelentősen meghaladták a rövidelejáratú kötelezettségei (3.259.408.000,- Ft), és veszteséges gazdálkodást folytatott. E mérlegadatokból önmagában arra lehetne következtetni, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete ebben az időpontban (2006.12.31. napján) már fennállt, mert likvid – könnyen készpénzzé konvertálható – eszközei nem nyújtottak fedezetet a rövid lejáratú (1 éven belül esedékessé váló) tartozásai kiegyenlítésére.

A 2006. évi mérleg 2007. május 16. napján készült el, tehát legkésőbb ebben az időpontban az alperes, mint vezető tisztségviselő ezen gazdasági adatról, helyzetről tudomást szerzett.

Az adós gazdasági tevékenységét a bankgarancia 2007. januárjában történő lehívásáig a pénzügyintézetek finanszírozták, működéséhez folyamatosan rendelkezett folyóbankszámlahitellel, a hitelintézetek tevékenységéhez bankgaranciát nyújtottak. Az is megállapítható, hogy a bankgarancia lehívását követően ezek a pénzügyintézetek az adós további finanszírozását megszüntették, ennek következtében az adós 2007. februárjában tevékenységét megszüntette, a kivitelezések helyszíneiről levonult. Az adóssal szembeni felszámolási kérelem is ekkor, 2007. február 7. napján került előterjesztésre. Ezen adatok egybevetéséből megállapítható, hogy az adós 2006. december 31. napján fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe került, melyről a vezető legkésőbb 2007. februárjában értesült.

A 2006. december 31. napját megelőző fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte szakértői módszerekkel tovább vizsgálható.

A felperes az elsőfokú eljárásban hivatkozott arra, hogy az adós finanszírozását végző hitelintézetek a bankműveletekkel összefüggésben az adós gazdálkodási helyzetét megvizsgálták, elemezték az azzal kapcsolatos adatok a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét alátámasztják. Az

elsőfokú bíróság ezen felperes által indítványozott adatokat beszerezte a kockázatelemzést végző, adóst finanszírozó hitelintézetektől. A **pénzintézet 2. neve** 2006. augusztus 22-i kockázatelemzésében megállapította, hogy 2006. augusztus 30. napján az adós likvid eszközeinek értéke 2.720.000.267,- Ft volt, míg a rövidlejáratú kötelezettségek összege 3.974.000.095,- Ft-ot tett ki, mely tény ellenére az adós hitelezését nem szüntette be. Ez arra mutat, hogy az adós hitelezését hosszabb idő óta folytató pénzintézet sem találta fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lévőnek az adóst. Ezen túl – a fenyegető fizetéseképtelenség bekövetkeztét az is cáfolja, hogy - a **pénzintézet 1. neve** 2006. december 28. napján az adós számlájára érkező árbevételt nem az adós hiteltörlesztésére használta fel, hanem azt az elszámolási számlára fordította vissza, valamint 2007. január 25. napján több mint 100.000.000,- Ft-ot fordított vissza, illetve a **pénzintézet 2. neve** 2006. december 27-én 100.000.000,- Ft-os nagyságrendet írt jóvá az adós elszámolási számláján.

Az elsőfokú bíróság fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megállapítása körében az elsőfokú eljárás anyagává tette a büntetőeljárásban keletkezett szakértői véleményeket is. Helyesen állapította meg, hogy a rendelkezésre álló három szakértői véleményből **szakértő 1. neve** véleménye jelen perben relevanciával nem bír, mert a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzettel nem foglalkozott. Az így rendelkezésre álló két további szakvélemény, **szakértő 2. neve** és **szakértő 3. neve** szakértő véleménye sem mond ellent a mérlegadatoknak, illetőleg az eljárás egyéb adatainak, mert azokból az állapítható meg, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2005. december 31. napján nem következett be. **szakértő 2. neve** szakértő a rendelkezésére álló iratokból arra a következtetésre jutott, hogy az adós fizetéseképtelenségét a **A... Kft.** 239.000.000,- Ft összegű bankgarancia lehívása okozta, továbbá, hogy fizetőképessége megtartásához folyamatosan rendelkezett folyószámla hitellel, éven belüli rövidlejáratú hitellel. Az adósnak szüksége volt hitelre, mert a szakterület (építőipari tevékenység) igényelte az előfinanszírozást, melyre egyetlen építőipari cégnek sincs Magyarországon elegendő likvid pénzeszköze (Szegedi Városi Bíróság B.956/2009/18. szám alatti szakvélemény). Ezt erősítette meg **szakértő 3. neve** szakértő véleménye, melyben kifejtette, hogy a rendelkezésére bocsátott iratok alapján az adós fizetéseképtelensége 2007. január 1. napja után következett be. A 2006. decemberi és 2007. januári **pénzintézet 1. neve**., illetőleg **pénzintézet 2. neve** által az adós számláján végzett bankműveletek is azt támasztják alá, ideértve az ezzel kapcsolatos pénzintézeti magatartást is, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem is következett be az adósnál, csak a fizetéseképtelenség (Szegedi Városi Bíróság B.956/2009/32.). **szakértő 3. neve** szakértő kifejtette továbbá azt is, hogy a **pénzintézet 1. neve**., aki utóbb leemelte a bankgaranciát, a 2006. december 27-én a beérkezett árbevételt még visszatette az elszámolási számlára, tehát 3-4 nappal december 31-e előtt. „Az a bank pedig, aki leemel és visszarak, nem tartja a társaságot fizetéseképtelennek, akkor ebből nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lett volna az adós” (Szegedi Városi Bíróság 8.B.956/2009/68. sorszámú jegyzőkönyv).

A rendelkezésre álló mérlegadatokat, **szakértő 2. neve** és **szakértő 3. neve** szakértői véleményével összevetve az elsőfokú bíróság ugyan tévesen következtetett arra, hogy a szakértői vélemények alapján nem állapítható meg az, hogy az adós gazdálkodásában a fizetéseképtelenséget megelőzően bekövetkezett volna a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, mert a fentebb írtak azt igazolják, hogy az adósnál a Cstv. 27. § (2) bekezdése szerinti fizetéseképtelenséget megelőzően 2006. december 31. napján a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet objektíve bekövetkezett, melyről a vezető 2007. február 5. napjával tudomással is rendelkezett, még a felszámolás elrendelését megelőzően. Ezért az elsőfokú bíróság bár az eljárás szabályait megsértette, amikor a büntetőeljárásban kirendelt és az ott készített szakvéleményeket illetően a szakértők polgári peres eljárásban való kirendelését és meghallgatását mellőzte, azonban ez az eljárási szabálysértés nem hatott ki az ügy érdemi elbírálására. A rendelkezésre álló szakértői véleményekből ugyanis a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének konkrét időpontja további szakértői

módszerekkel sem volt pontosabban meghatározható, ezért a szakértők meghallgatásától további eredmény alappal nem volt várható, a többi peradattól – összevetve a szakértői ténymegállapításokkal – pedig kétséget kizáróan az állapítható meg, hogy az adós 2006. december 31. napjától került fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe, melyről a vezető is tudomással bírt.

A fenyegető fizetéseképtelenség kezdő időpontjának meghatározása azért lényeges, mert az ettől az időponttól kifejtett vezetői magatartások alapján kerülhet sor – további törvényi feltételek teljesülése esetén – a felelősség megállapítására.

Ezen túl az ítéletábra utal arra is, minthogy a Cstv. 33/A. §-a 2006. július 1. napjától lépett hatályba, melyből következően csak az ezen időpont után kifejtett vezetői magatartások vizsgálhatók a felelősséget illetően, ezért, amennyiben a felperes állítása helytálló lenne, hogy az adós 2005. december 31. napján került fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetbe, akkor is csupán a 2006. július 1. napja után kifejtett vezetői magatartások vizsgálatára lenne lehetőség, mert ezt megelőzően a vezető hitelezői érdekeket sértő magatartását jogszabály, normaszöveg nem szabályozta, ahhoz kártérítési felelősséget nem kapcsolt.

Az ítéletábra álláspontja szerint ugyanakkor a felperes által megjelölt vezetői magatartások egyébként sem alkalmasak a vezetői felelősség megállapításához. E körben a felperes egyfelől arra hivatkozott, hogy az adósnak a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztekor, tehát 2005. december 31. napján 7 db olyan 2004. és 2005. években kötött vállalkozási szerződése volt hatályban, melyet a felszámolás kezdő időpontjáig nem teljesített. Az adós ezen munkálatok elvégzéséhez alvállalkozókat vett igénybe a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően. A felperes ezen alvállalkozókkal kötött és a vagyont csökkentő vezetői magatartásként hivatkozott szerződéseket 3. sorszám alatti beadványában 1-43. sorszám alatt jelölte meg. A hivatkozott szerződések megkötésére 2006. július 1. napját megelőzően került sor, ezért a szerződéskötés, mint vezetői magatartás nem volt vizsgálható. A szerződéskötések, melyek tételesen felsorolásra kerültek, egyébként sem tekinthetők vagyonsökkenő magatartásnak, mert önmagában az, hogy az adós nevében az alperes alvállalkozókkal szerződéseket köt, még nem jelenti azt, hogy ezen szerződések teljesítése az adós vagyonának - felelősséget megalapozó - csökkentését is eredményezné. Ahhoz ugyanis, hogy a vezető felelőssége megállapítható legyen, értelemszerűen a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően olyan csalárd jellegű vezetői magatartásnak kell fennállnia, amely a hitelezők érdekeit sértő módon csökkenti az adós aktív vagyonát, azt, amely a hitelezők kielégítésének alapjául szolgál. Önmagában tehát ezen szerződések megkötése ilyen hitelezői érdekeket sértő magatartásnak semmiképpen nem minősül, még abban az esetben sem, ha azokat az adós nem teljesíti, mert az nem az adós vagyonát csökkenti, hanem a megrendelők (hitelezők) oldalán keletkeztet az adóssal szemben követeléseket, azaz nem eredményez az adósnál vagyonsökkenést.

A felperes vagyonsökkenő magatartásként hivatkozott továbbá arra is, hogy az alperes a hitelezői érdekeket sértve, az adós nevében engedményezési megállapodásokat kötött az általa elvállalt munkák teljesítéséből származó teljes vállalási ár (árbevétel) pénzintézetekre történő engedményezésével. Az ítéletábra utal arra, hogy ezen megállapodások kelte (2006. október 11., illetve 2007. február 1. napja) szerint az engedményezések a fizetéseképtelenséget megelőzően jöttek létre. Amennyiben a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet a felperes állítása szerinti időpontban bekövetkezett, akkor sem minősülnek vagyonsökkenő magatartásnak az engedményezések azért, mert ezekkel a megállapodásokkal az adós a korábban már biztosított hitelezőinek nem nyújtott a felszámolási eljárásban egyébként – már meglévő – előnyös besorolásnál kedvezőbb kielégítést. A korábban már biztosított követelésekkel rendelkező hitelintézetek ezáltal egy esetleges felszámolási eljárásban részükre biztosított elsődleges kielégítéshez képest nem juthattak a többi hitelezőt

megelőzően kielégítéshez. Ezért a többi hitelező, így a felperes érdekei sem sérülhettek, az adós vagyonának csökkenése ezért nem állapítható meg.

Mivel a kártérítési felelősség konjuktív feltételei közül a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte, és erről való tudomásszerzés csak 2007. február 5-től áll fenn, a felperes által megjelölt vezetői magatartások jogellenessége pedig nem állapítható meg, ezért az elsőfokú bíróság helyes döntést hozott, amikor a Gt. 30. § (3) bekezdés és a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésére alapított vezetői felelősség megállapítása iránti kereseti kérelmet a konjuktív törvényi feltételek hiánya miatt elutasította.

a felperesnek Ptk. 339. §-ára hivatkozással az alperessel, mint vezető tisztségviselővel szemben előterjesztett marasztalásra irányuló kereseti kérelme is. A felperes ezen kereseti kérelmében az adós által megkötött és általa állítottan tulajdonjog fenntartásos adásvételi szerződéssel összefüggésben terjesztette elő kártérítési igényét az alperessel, mint vezető tisztségviselővel szemben arra hivatkozással, hogy a vételár teljes mértékben kifizetésre nem került, ugyanakkor az adásvétel tárgyát képező és tulajdonában álló ingóságot az alperes a tulajdonjog fenntartásról tudva továbbértékesítette, illetve azokat beépítette, azaz azokkal jogtalanul sajátjaként rendelkezett. A perbeli időszakban azonban sem a Ptk., sem a Gt. nem tartalmazott normatív (jogsabályi) rendelkezést működő társaság esetén harmadik személlyel szembeni vezetői felelősségre vonatkozóan. A Gt. 30. § (1) bekezdése alapján – a betudás és elválasztás elvének megfelelően – a társaság felelt a vezető tisztségviselője által e jogkörében eljárva harmadik személynek okozott kárért. Csupán a módosított 2013. évi V. törvény (új Ptk.) tartalmaz jogsabályi rendelkezést, mikor 3:24. § (2) bekezdésében kimondja, a vezető tisztségviselő által e jogkörében eljárva harmadik személynek okozott károkért a jogi személy felel, és a vezető tisztségviselő a jogi személlyel egyetemlegesen felel, ha a kárt szándékosan okozta. E törvényi rendelkezés azonban a 2016. évi LXXXVII. törvény 2. §-ára figyelemmel 2016. július 01. napján lépett hatályba, melynél fogva ezen törvényi szabály jelen perben nem alkalmazható.

A perbeli időszakban tehát a működő jogi személy vezető tisztségviselőjének közvetlen felelősségére vonatkozó normatív rendelkezést a Ptk. nem tartalmazott. A bírói gyakorlat azonban kimunkálta a jogi személy felelősségének áttörését. A bírói gyakorlat a jogi személy felelősségének áttöréséhez a természetes személy, tag (vezető tisztségviselő) részéről ezért a közvetlen felelősséghez valamilyen többletmagatartást, többlettényállást követel meg.

Ez rendszerint abban áll, nem elegendő a jogellenes és felróható vagyoni hátrányokozás, hanem a természetes személy, tag (vezető tisztségviselő) részéről olyan minősített jogellenes és felróható magatartás valósuljon meg, amely – a jogi személyiség leple alatt – a saját, egyéni érdekei, vagyona javára való szándékos, csalárd és célzatos visszaélésnek minősül. A természetes személy, tag (vezető tisztségviselő) részéről a – Ptk. 339. § (1) bekezdésén kívül eső – többlettényállás nem más, mint a jogi személyiségből fakadó rendeltetésszerű joggyakorlás súlyos sérelme a joggal való visszaélés tilalmának tényállása (Ptk. 5. §). A polgári jogi alapelvek – így a Ptk. 4. és 5. §-ai is – kivételesen, konkrét jogviszonyok elbírálása során is alkalmazhatóak. A jogi személyiség lényegét adó elválasztás elvének áttörését – külön törvényi tényállás hiányában – egy hasonló alapelvei szintű norma súlyos sérelme eredményezheti csak. A joggal való visszaélés ugyanakkor nem önálló felelősségi jogalap, hanem megvalósulása a jogi személy elkülönült felelősségének áttörését, a felelősség átvitelét eredményezi. A felelősségáttörés oka az, hogy a jogi személy tevékenységi körében eljáró természetes személy éppen a jogi személy elkülönülő felelősségével él vissza súlyosan (Szegedi Ítéltábla Polgári Kollégiuma 2/2008. (XII.4.) kollégiumi véleménye).

A fent kifejtettek alapján tehát a felperesnek kellett megjelölnie azt az alperes által tanúsított súlyos, csalárd, a Ptk. 5. § (1) bekezdésébe, a joggal való visszaélést megvalósító magatartást, amely alapján közvetlenül felelősséggel tartozik. Ilyen csalárd magatartást azonban a felperes nem jelölt

meg, és nem bizonyított. Az elsőfokú eljárásban csupán állította, de nem bizonyította, hogy az adóssal az általa értékesített villamossági termékekre tulajdonjog fenntartással kötötte meg az adásvételi szerződést, továbbá azt sem igazolta, hogy az általa értékesített termékek nem voltak fellelhetők az adósnál, azokat az adós értékesítette vagy azokat a vételt követően felhasználta (beépítette). Ha volt is ilyen szerződéses kikötés, ez önmagában az alperes szándékos károkozását nem igazolja. Amennyiben a termékeket az adós kereskedelmi forgalomban továbbértékesítette, akkor azon a jóhiszemű vevő tulajdonjogot szerzett (Ptk. 118. § (1) bekezdés). Amennyiben pedig az adós a felperestől megvásárolt termékeket beépítette az általa létesített ingatlanokba, akkor a dologi jogi kógens

szabályok folytán e beépítéssel azok az adós, mint vállalkozó által szolgáltatott ingatlan alkotórészeivé váltak (Ptk. 137. § (1), (2) bekezdés). Az ingóságok dologi jellege ezáltal megváltozik, az ingatlan alkotórészeként osztják annak jogi sorsát, és a beruházó tulajdonába kerültek. Mindebből az következik, hogy a felperes az általa értékesített termékekre (ingóságokra) vonatkozó tulajdonjogát a szerződés alapján csak addig tarthatta fenn, míg azok ingó jellege fennmaradt (Szegedi Ítéltábla Gf.30.469/2015/4.).

Miután a felperes nem tudta bizonyítani az alperes csalárd, joggal való visszaélést megvalósító magatartását sem, ebből következően vele szemben a Ptk. 339. §-ára alapított kártérítési kereset sem foghatott helyt.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság felperes marasztalásra irányuló kártérítés iránti keresetének további jogcímeiként megjelölt 50. §-ával kapcsolatos érvelését osztja, azzal egyetért. A társaság tagjainak károkozó magatartásáért főszabályként külső harmadik személy felé a jogi személy felel. A társaság megszűnésének esetére került beiktatásra a tag csalárd magatartása miatt a felelősségtörési szabály a hitelezők felé. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy a Gt. 50. § (1), valamint (2) bekezdésére alapított felelősség azért nem foghat helyt, mert a felperes még tényállási szinten sem hivatkozott arra, hogy az alperes az adós tagja, és, mint az adós tagja, részvényese milyen magatartással élt vissza korlátolt felelősségével. A (2) bekezdés pedig azért nem foghat helyt, mert annak alapján a részvényes felelőssége akkor állapítható meg, ha bizonyított, hogy a társaság – perbeli esetben az adós – vagyonával sajátjaként rendelkezett, a társasági vagyont saját vagy más személyek javára úgy csökkentette, hogy tudta, illetve azt általában elvárható gondosság tanúsítása esetén tudnia kellett volna, hogy ezáltal a társaság a kötelezettségeit harmadik személyek részére nem lesz képes teljesíteni. Az azonban a fent kifejtettek szerint nem bizonyított, hogy az alperes az adós vagyonával sajátjaként rendelkezett.

Nem alapos a fellebbezés az elsőfokú bíróság által megállapított felperes által fizetendő perköltség összegére vonatkozóan sem.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi költség összegét a kifejtett munkához mérten eltúlzottnak ítélte és annak mérséklését kérte.

Az ügyvédi munkadíjra vonatkozó 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (R.) szerint a bírósági eljárásban az ügyvédi költség két módon állapítható meg. Egyrészt a peres fél és képviselője közötti megbízási szerződésben kikötött megbízási díj alapján (R. 2. § (2) bekezdés e) pontja), vagy ha nincs az ügy ellátására vonatkozó díjmegállapodás, akkor az R. 3. §-a szerint kell az ügyvédi munkadíj összegét megállapítani.

Jelen esetben az alperes pernyertessége esetére az R. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint, a megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj megállapítását kérte. Az alperes 42/A/1. alatt csatolta a jogi képviselőjével kötött megbízási szerződést, amelyben az elsőfokú eljárás ügyvédi munkadíja 320.000,- Ft + ÁfA, bruttó 406.400,- Ft összegben, míg a másodfokú eljárásra kikötött ügyvédi munkadíj 160.000,- Ft + ÁFA, bruttó 203.200,- Ft-ban került meghatározásra.

Az alperes pernyertes lett, ezért részére a felperes által fizetendő ügyvédi munkadíjat az R. 2. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel a megbízási szerződésben kikötött megbízási díj alapján kellett megállapítani azzal, hogy az R. 2. § (2) bekezdése alapján az (1) bekezdés

szerint megállapított ügyvédi munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

A felperes keresethalmazatban előterjesztett kereseti kérelmének az alperes vezetői felelőssége megállapítására vonatkozó része meg nem határozható perértékű, ezért azt az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontja alapján 600.000,- Ft összegű perértéknek kell tekinteni, míg az alperes marasztalását is kérte 600.000,- Ft-ra kártérítés jogcímén.

A fenti jogszabályi rendelkezések alapján tehát azt kellett megállapítani, hogy az alperes által csatolt megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíjjal szinte azonos összegben az elsőfokú bíróság által megállapított munkadíj arányban áll-e a pertárgy értékével és a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

A fent kifejtettek szerint számított pertárgyérték alapján az R. 3. § (2) bekezdés a) pontja szerint megállapítható ügyvédi munkadíj 72.000,- Ft lenne, melyet a bíróság az ügy bonyolultsága esetén magasabb összegben is megállapíthat. Az ítéletábra álláspontja szerint figyelembe kell venni a per jellegét, azt, hogy a felperes egyik kereseti kérelme az alperes vezetői felelősségének megállapítására irányult, illetve más jogszabályhelyre alapítva marasztalási keresetet is előterjesztett az alperessel szemben és az alperes, mint tag felelősségére hivatkozással is előterjesztette marasztalási keresetét. A kereset bonyolultságánál, összetettségénél fogva indokolja, hogy az ügyvédi munkadíj megállapításakor a kifejtett ügyvédi munka legyen a meghatározó. A periratokból kitűnően az összetett tényállású, nehéz jogi megítélésű ügyben – attól függetlenül, hogy az alperesi képviselő egyébként a büntetőeljárásban az alperes védelmét ellátta-e vagy sem – az iratokat meg kellett ismernie, ideértve a terjedelmes felperesi beadványokat, előkészítő iratokat is. A polgárjogi felelősség szempontjából kellett a büntető eljárásban keletkezett iratokat és szakértői véleményeket értékelnie, ezen túl az elsőfokú eljárásban a jogi képviselő személyesen hat alkalommal részt vett a tárgyalásokon, és a felperes előkészítő irataira ellenkérelmeket, illetve beadványokat terjesztett elő (6., 10., 41. sorszám alatti iratok). Mindezeket együttesen mérlegelve, tekintettel arra is, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban keresetét több alkalommal lényeges tényállási elemeiben pontosította, módosította, bizonyítási indítványokat terjesztett elő, melyeket az elsőfokú bíróság foganatosított és arra a peres feleknek, így az alperesnek is észrevételt kellett tennie, az ítéletábra az elsőfokú bíróság által megállapított ügyvédi munkadíjat nem találta eltúlzottnak, ezért nem látta indokoltnak csökkentését sem.

A fent kifejtettek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét – az indokolás kiegészítésével – a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelen fellebbezést előterjesztő felperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján viseli az általa lerótt fellebbezési eljárási illetéket, valamint köteles az alperes másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló eljárási költségeinek megfizetésére is. Utóbbi összecszerűségek az ítéletábra az R. 2. § (1) bekezdés a) pontjában és (2) bekezdésében írtakra volt figyelemmel, így arra, hogy a másodfokú eljárásra kikötött ügyvédi munkadíj összegéhez mérten – figyelemmel az alperesi képviselő fellebbezési tárgyaláson való

jelenlétére és az általa 3. sorszám alatt előterjesztett ellenkérelem tartalmára is – 100.000,- Ft összegű ügyvédi munkadíj megállapítása indokolt.

Szeged, 2018. május 31.

. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.
a tanács elnöke

Dr. Béri András s.k.
előadó bíró

Dr. Dobler László s.k.
táblabíró